Lietas Nr. C33389913
Lietas arhīva Nr. C-3899-13/13

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2013.gada 12.decembrī

Rīgas rajona tiesa

tiesnese V.Puškundze

izskatīja rakstveida procesā civillietu a/s „Citadele banka" maza apmēra prasībā pret /pers. B/ un /pers. C/ par naudas piedziņu.

APRAKSTOŠĀ DAĻA

[1] 2013.gada 6.jūniā prasītāja iesniedza Rīgas rajona tiesā prasības pieteikumu maza apmēra prasībā pret atbildētājiem par naudas piedziņu.

[1.1] Prasības pieteikumā lūgts piedzīt no atbildētāja /pers. B/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. C/ parāda summu Ls 1428,48 apmērā, ko veido galvenais parāds Ls 1070 apmērā, kredīta procentus Ls 144,77 apmērā un līgumsodu Ls 213,71 apmērā, kā arī tiesāšanās izdevumus un noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja /pers. B/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. C/, likumiskos nokavējuma 6% gadā.

[1.2] Prasība pamatota ar 1587., 1589., 1692., 1698., 1716., 1720., 1756., 1759., 1764., 1765., 1779., 1943. un 1946.pantu.

[1.3] Prasības pieteikumā pie apstākļiem, kas pamato prasību norādīts, ka 2006.gada 31.oktobrī starp prasītāju un /pers. B/ noslēgts Studējošā aizdevuma līgums, saskaņā ar kuru atbildētājam izsniegts aizdevums studējošā sociālajām vajadzībām ne vairāk kā Ls 1200, kur vienas aizdevuma summas daļa sastāda Ls 120. Līguma pastiprinājumam kalpo 2006.gada 31.oktobrī starp prasītāju un atbildētāju /pers. C/ noslēgtais Galvojuma līgums, saskaņā ar kuru atbildētāja galvoja par Studējošā aizdevuma līguma saistībām kā pats parādnieks. Saskaņā ar 2007.gada 22.jūnija rektora rīkojumu atbildētājs pabeidza studijas un saņēma diplomu, studiju aizdevums saskaņā ar līguma noteikumiem bija jāsāk atmaksāt ar 2008.gada 14.jūniju, bet pilns norēķins jāveic 10 gadu laikā no aizdevuma atmaksas uzsākšanas. Atbildētājam izsniegtā, bet neapmaksātā aizdevuma summa sastāda Ls 1200 apmērā. 2011.gada 2.decembrī atbildētājam nosūtīts paziņojums par atkāpšanos no līguma ar 2011.gada 28.decembri. Uz prasības pieteikuma iesniegšanas dienu tiesā saistības nav izpildītas.

[1.4] Prasības pieteikuma veidlapā prasītāja lūdz prasību izskatīt rakstveida procesā.

[2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta noteikumiem atbildētājiem 2013.gada 11.jūnijā tika nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa, ar lūgumu 30 dienu laikā no prasības pieteikuma nosūtīšanas dienas iesniegt tiesā rakstveida paskaidrojumus. Tāpat atbildētājiem tika izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētāji var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē (lietas 66.lapa).

[3] 2013.gada 16.jūlijā tiesā saņemti atbildētāja /pers. B/ rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka viņš prasību atzīst pilnā apmērā, norādot uz finansiāla rakstura problēmām, lūdz rast iespēju nomaksāt parādu pa daļām. Piekrīt lietas izskatīšanai rakstveida procesā (lietas 67.-68.lapa).

Atbildētāja /pers. C/ rakstveida paskaidrojumus tiesai nav sniegusi.

[4] 2013.gada 26.augustā pusēm paziņots par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un sprieduma pieejamības datumu (lietas 71.lapa). Ņemot vērā to, ka atbildētājiem tiesas dokumenti nosūtīti uz deklarētās dzīvesvietas adresi un tie nav saņemti atpakaļ, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.^{1}panta pirmās daļas 3.punktu atbildētāji ir informēti par lietas izskatīšanas datumu.

[4.1] Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmā daļa noteic, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā.

[4.2] Tiesa atzīst, ka iesniegtie rakstveida pierādījumi prasības pamatošanai un pieteikumā norādītie apstākļi ir pietiekami sprieduma taisīšanai lietā un, ņemot vērā to, ka prasītāja rakstiski izteica viedokli skatīt lietu rakstveida procesā un to, ka atbildētājs sniedza rakstveida paskaidrojumus, kuros piekrita lietas izskatīšanai rakstveida procesā, tiesnese nolēma civillietu izskatīt rakstveida procesā uz lietā esošo pierādījumu pamata, par ko Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā paziņoja pusēm.

[5] Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei.

MOTĪVU DAĻA

[6] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.pantu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

[7] Ar lietā esošo Apliecinājumu konstatēts, ka 2010.gada 1.augustā notikusi a/s „Parex banka" pāreja, kā rezultātā a/s „Citadele banka" ir pieņēmusi no a/s „Parex banka" visas tiesības un saistības, kas izriet no 2006.gada 31.oktobrī starp a/s „Parex banka" un /pers. B/ noslēgtā Studējošā aizdevuma līguma un 2006.gada 31.oktobrī starp a/s „Parex banka" un /pers. C/ noslēgtā Galvojuma līguma (lietas 14.lapa). Līdz ar minēto tiek konstatētas a/s „Citadele banka" prasījuma tiesības pret atbildētājiem.

Lietā nav strīda par to, ka starp prasītāju un atbildētāju /pers. B/ pastāvēja līgumattiecības. Atbildētājs šo apstākli likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējis un ar lietas materiāliem pievienoto Studējošā aizdevuma līgumu, kas starp pusēm noslēgts 2006.gada 31.oktobrī (turpmāk – Studējošā līgums) un tā pielikumu – maksājumu grafiku (lietas 8., 12.lapa) gūst apstiprinājumu fakts, ka atbildētājam piešķirts aizdevums Ls 1200 apmērā pa daļām, kur vienas aizdevuma daļas summa ir Ls 120 ar pienākumu, atbilstoši līguma 5.1.1.punktam aizdevuma summas atmaksu uzsākt ne vēlā kā ar 12.mēnesi pēc studiju programmas pabeigšanas. Saskaņā ar maksājumu grafiku studiju aizdevums atmaksājams līdz 2018.gada 14.jūnijam, veicot ikmēneša maksājumu grafikā noteiktajā apmērā.

Parakstot līgumu atbildētājs ar savu parakstu apliecināja, ka ar līguma noteikumiem ir iepazinies, to saturu saprot un apņemas līgumu pildīt.

Tiesa konstatē, ka puses ir vienojušās par darījuma būtiskajām sastāvdaļām, ar nolūku savstarpēji saistīties un saskaņā ar Civillikuma 1533.pantu līgums uzskatāms par galīgi noslēgtu un atzīstams par tiesīgu. Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek par pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Savukārt saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, kādu viņš saņēmis.

[8] Ar lietā esošo Izglītības un zinātnes ministrijas Studiju fonda pārskatu par kredīta ņēmējiem konstatēts, ka atbildētājs 2007.gada 22.jūnijā pabeidza studijas un saņēma diplomu (lietas 10.lapa).

[9] Prasības pieteikumā lūgts piedzīt no atbildētāja neatmaksātā kredīta pamatsummu Ls 1070 apmērā.

Lietā esošais konta izraksts apstiprina izsniegtā aizdevuma un atbildētāja veikto iemaksu apmēru (lietas 18.-25.lapa). Konta izrakstā beigu atlikums fiksēts Ls 1070 apmērā. Neizpildīto saistību apmērs apstiprinās arī ar lietā esošo parāda atšifrējumu (lietas 39.lapa). Ar parāda aprēķinā norādīto tiek konstatēts, ka atbildētājam ir izmaksāts aizdevums Ls 1200 apmērā, atmaksāts Ls 130, tādējādi pamatsummas atlikums sastāda Ls 1070 apmērā.

Tiesai nav pamata apstrīdēt prasības pieteikumā norādītos apstākļus. Parakstot līgumu atbildētājs apņēmās pildīt tā noteikumus, t.sk., saskaņā ar līguma 5.1.1. punktu atmaksāt kredītu 10 gadu laikā maksājumu grafikā noteiktajā apmērā un kārtībā.

Tiesa atzīst par pamatotu parāda aprēķinā norādīto prasības summu un saistību neizpildi no atbildētāja puses. Atbildētājs iebildumus prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem nav cēlis, rakstveida paskaidrojumos prasību atzina pilnā apmērā, norādot uz finansiāla rakstura problēmām saistību izpildīt, kas tiesas ieskatā nav atzīstams par attaisnojošu saistību nepildīšanas iemeslu. Parakstot līgumu, atbildētājam bija jāizvērtē iespējas aizdevumu atmaksāt ilgstošā laika periodā.

Attiecībā uz atbildētāja paskaidrojumos norādīto par parāda atmaksu pa daļām, tiesa norāda, ka šī brīža procesuālajā stadijā šāda jautājuma izlemšana nav tiesas kompetencē. Aizdevuma atmaksas iespējas ir risināmas ar kreditoru sprieduma izpildes procesa stadijā.

Ar lietā esošo Paziņojumu par uzņemto saistību izpildi un līguma pirmstermiņa izbeigšanu apstiprinās, ka prasītāja līgumu pirms termiņa izbeigusi ar 2011.gada 28.decembrī (lietas 15.lapa). Par paziņojuma nosūtīšanas faktu liecina lietā esošais vairumā nodoto sūtījumu saraksts (lietas 16.-17.lapa).

Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar lietā esošo konta izrakstu, parāda aprēķinu un atbildētāja rakstveida paskaidrojumiem tiek nodibināta /pers. B/ saistību neizpilde pēc Studējošā aizdevuma līguma. Tāpēc no atbildētāja ir piedzenams neatmaksātais aizdevums Ls 1070 apmērā.

[10] Tāpat tiesa uzskata par apmierināmu prasību par procentu Ls 144,77 apmērā piedziņu.

Saskaņā ar Civillikuma 1946.panta pirmo daļu procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti. To apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā (Civillikuma 1765.pants).

Saskaņā ar Līguma 3.1.1. punktu procentu likme par izsniegtā aizdevuma lietošanu noteikta 5% gadā un tie tiek aprēķināti sākot ar pirmo izsniegto aizdevuma summas daļu.

No lietā esošā procentu aprēķina izriet, ka aizdevuma lietošanas procenti aprēķināti par laika periodu no 2006.gada 5.decembra līdz 2012.gada janvārim un to apmērs par šo periodu sastāda Ls 284,77 apmērā. Veicot iemaksu aizdevuma dzēšanai, procentu parādam ir novirzīti naudas līdzekļi Ls 140 apmērā, tādējādi procentu parāds sastāda Ls 144,77 apmērā.

Tiesa atzīst procentu aprēķinu par pamatotu, jo tie aprēķināti par līguma darbības periodu, atskaitot iemaksāto un procentu parāda dzēšanai novirzītos naudas līdzekļus Ls 140 apmērā. Ņemot vērā to, ka pienākums maksāt procentus un to apmērs pielīgts līgumā, tiesa uzskata procentu piedziņu par pamatotu un piedzenamu prasītājas norādītajā Ls 144,77 apmērā.

[11] Prasītāja lūdz tiesu piedzīt līgumsodu Ls 213,71 apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.pantu līgumsodu var pievienot katram līgumam, un to var noteikt ne vien naudā, bet arī citās vērtībās. Līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas, kā arī tiesību saņemt līgumisko procentus.

Ar līguma 7.punktu prasītāja pielīga tiesības aprēķināt līgumsodu 0,1% apmērā par katru maksājuma kavējuma dienu no termiņā nesamaksātās summas.

No līgumsoda aprēķina, ko neapstrīdēja atbildētājs, redzams, ka līgumsods aprēķināts par laika posmu no 2007.gada 1.jūlija līdz 2012.gada 1.janvārim, kad prasītāja vienpusēji atkāpās no līguma un tas par šo periodu sastāda Ls 245,94 apmērā, atmaksāts Ls 32,23 apmērā, bet nesamaksātā līgumsoda apmērs sastāda Ls 213,71 apmērā.

Tiesa, vērtējot līgumsoda apmēru labticības principiem, atzīts, ka aprēķinātais līgumsods ir samērīgs ar neizpildīto saistības apmēru un pieļauto kavējumu, turklāt tas aprēķināts līdz līguma darbības beigu datumam. Tiesa ņem vērā lietas apstākļus kopumā un nodibinātos faktus, proti, saistību apmēru un veicamo ikmēneša maksājumu apmēru, apstākli, ka atbildētājs līguma darbības laikā ir veicis tikai vienu maksājumu dzēšanai, kā arī to, ka atbildētājs nav cēlis iebildumus vai apstrīdējis parāda esamību. Līdz ar to tiesa atzīst, ka prasījums piedzīt līgumsodu ir pamatots, līgumsoda apmērs samērīgs, tādēļ no atbildētāja piedzenams līgumsods prasītājas norādītajā Ls 213,71 apmērā.

[12] Tiesa uzskata, ka prasītāja, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta otrai daļai, ir pierādījusi sava prasījuma pamatotību, savukārt atbildētājs tiesā nav iesniedzis pierādījumus saistības izpildei ar prasītāju, rakstveida paskaidrojumos prasību atzina pilnībā.

[13] Prasītāja lūdz piedzīt parādu no galvenā parādnieka /pers. B/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no galvotājas /pers. C/.

Civillikuma 1692.pants noteic, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņa parāda. Savukārt minētā likuma 1698.pants noteic, ka galvinieks atbild nevien par pašu galveno parādu, bet arī par tā blakus prasījumiem, parādnieka vainas vai nokavējuma dēļ nodarītiem zaudējumiem un tiesas izdevumiem.

Civillikuma 1702.pants noteic, ka, kad pret galvinieku ceļ prasību, viņš var prasīt, lai kreditors griežas ar to pa priekš pie galvenā parādnieka, ja piedziņa no tā izdarāma tikpat sekmīgi un viegli. Šī tiesība atkrīt, ja galvinieks noteikti no tās atteicies. Par tādu atteikšanos uzskatāms jau tas, ja galvinieks uzņemas saistību kā pats parādnieks.

Ar Galvojuma līguma, kas 2006.gada 31.oktobrī noslēgts starp prasītāju un /pers. C/, 3.1.punktu konstatēts, ka atbildētāja dod tiesības bankai prasīt no viņas parādu, ja parādnieks pienācīgi nepilda savas galvenajā līgumā noteiktās saistības.

Ar lietā esošo Paziņojumu par uzņemto saistību izpildi un līguma pirmstermiņa izbeigšanu apstiprinās, ka atbildētājai ir paziņots par līguma izbeigšanu pirms termiņa (lietas 15.lapa).

Atbildētāja galvojuma līgumu, saistību esamību un neizpildi nav apstrīdējusi, rakstveida paskaidrojumus tiesai nesniedza. Tādējādi tiesa atzīst, ka prasītājas pieteiktais prasījums – parādu piedzīt no atbildētāja /pers. B/, bet neiespējamības gadījumā piedzīt no galvinieka, atbilst galvojuma būtībai Civillikuma izpratnē. Ņemot vērā to, ka /pers. C/ ir uzņēmusies pienākumu atbildēt par parādnieka neizpildīto saistību, līdz ar to ir apmierināma prasītājas prasība daļā par parāda piedziņu, kurā lūgts piedzīt parādu no galvotājas, ja piedziņa no parādnieka būs neiespējama.

[14] Atbilstoši Civillikuma 1838.pantam to, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Ievērojot minēto, tiesa atzīst par pierādītu un apmierināmu prasītājas prasību par Ls 1428,48 apmērā piedziņu.

[15] Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa, tostarp, norāda prasītājas tiesības par laiku līdz spieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu prasītājai nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no nenomaksātās piedzenamās summas.

[16] Ceļot prasību tiesā prasītāja ir samaksājusi valsts nodevu Ls 214,27 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 5,50 apmērā (lietas 6.-7.lapa).

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Tādējādi no atbildētāja /pers. B/, bet piedziņa neiespējamības gadījumā no /pers.C/ prasītājas labā piedzenama samaksātā valsts nodeva Ls 214,17 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 5,50 apmērā.

[17] Civilprocesa likuma 204.^{1} pants noteic, ka,taisot spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

REZOLUTĪVĀ DAĻA

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 42.panta, 96., 97., 193., 195., 204.^{1}, 250.^{25}-250.^{27} panta, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, /personas kods/, par labu a/s „Citadele banka”, reģistrācijas Nr.40103303559, galveno parādu Ls 1070 apmērā,

procentus Ls 144,77 apmērā par laika periodu no 2006.gada 5.decembra līdz 2012.gada janvārim, līgumsodu Ls 213,71 apmērā par laika periodu no 2007.gada 1.jūlija līdz 2012.gada 1.janvārim un samaksātos tiesas izdevumus: valsts nodevu Ls 214,27 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 5,50 apmērā, **pavisam kopā Ls 1648,25 (viens tūkstotis seši simti četrdesmit astoņi lati 25 santīmi**) apmērā.

Piedziņas neiespējamības gadījumā no /pers. B/, kopējo parādu **Ls 1648,25** (**viens tūkstotis seši simti četrdesmit astoņi lati 25 santīmi**) apmērā, kas sastāv no galvenā parāda Ls 1070, procentiem par laika periodu no 2006.gada 5.decembra līdz 2012.gada 1.janvārim Ls 144,77, līgumsoda par laika periodu no 2007.gada 1.jūlija līdz 2012.gada 1.janvārim Ls 213,71 apmērā un tiesas izdevumiem: valsts nodevas Ls 214,27 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem Ls 5,50 apmērā, **piedzīt** no /pers. C/, /personas kods/.

Noteikt a/s „Citadele banka", reģistrācijas Nr.40103303559, tiesības saņemt līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai), likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no neapmaksātās pamatparāda summas Ls 1070 (viens tūkstotis septiņdesmit lati 00 santīmi) apmērā.

Noteikt atbildētājiem labprātīgu sprieduma izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese /valsts amatpersona/